

Vattnets fascinerande värld

Våtmarker, sjöar, bäckar och diken är landskapets blodomlopp. I en liten bäck kan man finna över 25 olika typer av småkryp och det kan finnas tusentals djur per kvadratmeter. Fisken lever av smådjur, som insektslarver, maskar och små kräftdjur. De vackra trollsländorna, som vi ser flyga som helikoptrar lever som larver i vatten, där de är glupska rovdjur. Dagsländorna flyger endast några dagar men lever som larver i vatten i 1-3 år. Alla dessa djur lever av löv. Löv som ramlar ned i vatten, blir mat för smådjur som i sin tur blir mat för rovdjur och fisk. Ett rikt vattenliv ger också ett rikt fågelliv eftersom många fåglar under häckningen äter insekter.

Det som händer på land har effekt på våra kustnära område

Vattnet rör sig hela tiden från skogen via odlingsmarkerna och kvaliteten förändras på vägen ut. Mer jordpartiklar ger grumligt vatten och halten av näringsämnen som fosfor och kväve ökar. Det som händer i vattenlandskapet ger förr eller senare effekt på Östersjön!

Tänk på att

- Ett landskap med många sjöar, vattendrag och våtmarker är ett rikt landskap till glädje för markägaren, skogsvandraren, jägaren och många fler!
- Våtmarker är naturens egna reningsverk och minskar problem med översvämningar!
- Det som händer med skogsvatten ger effekter i havet!

**Många små åtgärder tillsammans
ger en stor positiv effekt!**

Du kan också förvalta vatten genom att bli medlem i vattenrådet, delta i studiecirkel anordnade av Södra eller besöka vårt demonstrationsområde.

Så här kan du få bidrag för vattenvård i skogen

Skogsstyrelsen kan ge bidrag till att återskapa våtmarker eller proppa ett skogsdike, mm.

Kontakta Gunnar Hamrin, Skogsstyrelsen i Nybro!

Läs mer!

Du kan läsa och lära mer om vatten i skogen och vattenhänsyn i

- Inspirationsguide för vattenvård i skog. Torsås kommun
- Boken "Skogens vatten" utgiven av Södra skogsägarna m.fl.
- Skogsstyrelsens häfte "Skogsbruk vid vatten"
- Torsås kommuns broschyr "Öringens vatten"

Mer information på

<http://www.torsas.se/vattenrad.aspx>

Applerumsån vid Norra Gullabo kvarn. En fin miljö – både för livet i vatten och för människor.

Text och bild i samarbete med Lennart Henrikson, Natur och Människa AB och Per Petersson, Svevskog

Vattenförvaltning i skog

Vad kan man göra?

Under hösten bjöd Torsås kommun till ett diskussionsmöte om vatten i skog. Många tyckte att huvudfrågan var inte om man ska göra något, frågan är vad man kan göra.

Det här kan du göra!

Vattnet från din skogsmark påverkar på något sätt vattenkvaliteten i de större dike och vattendrag. Ställ krav på dina entreprenörer att de tar hänsyn till vattnet!

Och vill du göra mer, då kan du återskapa skogsvåtmarker, plantera kantzoner och aktivt bidra till ett rikt vattenlandskap. I denna broschyren får du lite inspiration till hänsyn och åtgärder. Uppslag till åtgärder får du i Fastlycke i Torsås kommun. Där har vi i samarbete med markägaren genomfört några enklare vattenförbättrande åtgärder.

Bra att ha i tanken!

Kör inte nära och över vatten!

- Använd grävmaskinsmattor om ett dike måste korsas.
- Risa ordentligt vid påfarter till mattorna så att marken inte skadas.

Då marken är intakt hamnar mindre jordmaterial i vattnet. Partiklarna samlas och slammar igen diket hos din granne.

Lägg i död ved och sten!

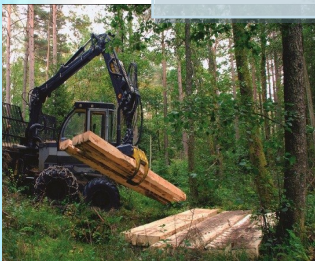
- Lägg i död ved i dikena så att de inte stoppar vattenflödet.
- Lägg i större stenar.

På så sätt skapas en bättre livsmiljö för smådjur, vilket gynnar fisk och fågel.

Återskapa våtmarker

- Leta upp en plats där det går att dämna ett dike och skapa en våtmark. Ett litet dike kan läggas igen på enkelt sätt. Lägg en bit markväv på dikesbotten, stapla 1-2 meter långa bitar av trädstammar längs med diket upp till dikeskanten. Vik sedan över markväven på uppströmssidan och säkra den med några trädstammar.
- Lägg gärna en stock överst, tvärs diket, så att vattnet tvingas ut mot sidorna.

Tänk på!
Om dämningen påverkar fiskvandring eller andra markä-

Dikesrensa på ett smart sätt!

- Rensa inte där vattnet flyter bra.
- Leta fram ställen där stora slamfickor kan anläggas innan rensning. Eller undersök om diken kan ledas ut i befintlig våtmark.
- Använd gripskopa som inte rör kanterna på diket använd en mindre grävmaskin som inte kräver att alla träd avverkas (träden beskuggar och minskar igenväxningen)!

Illustration Nils Peterson

Skapa en bra kantzon!

- Kantzonen bör ha olika lövträdslag av olika storlek/ålder och döda träd.
- Skapa kantzon genom att hugga bort gran och låta lövet komma upp.
- Vid slutavverkning av granskog kan man lämna några risgranar och sedan bygga upp en ny kantzon genom att hoppa över markberedning och plantera lövträd.

Kantzonen längs åar, bäckar och mindre diken beskuggar vattnet, tar hand om näringsämnen och jordpartiklar från skogen intill, tillför föda i form av löv och smådjur samt tillför död ved. En bra kantzon ger ett levande vatten och ett skydd för vattnet vid kommande skogsbruksåtgärder!

